

DOCUMENTS PARLEMENTAIRES

(N° 28.)

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1947-1948.

SÉANCE DU 27 NOVEMBRE 1947.

Proposition de loi portant dispense de l'avance de frais judiciaires en faveur des mères, veuves et enfants de fusillés et prisonniers politiques décédés, victimes de crimes et délits contre la sûreté extérieure de l'Etat.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Il arrive fréquemment que des mères, veuves ou enfants de fusillés ou prisonniers politiques décédés, victimes de crimes et délits contre la sûreté extérieure de l'Etat, se constituent parties civiles ou poursuivent une action civile en réparation du préjudice subi contre les coupables ou inculpés de l'arrestation, de l'emprisonnement, des mauvais traitements ou de la condamnation qui ont entraîné la mort de leur victime.

Lorsqu'ils n'ont pas songé à solliciter les avantages de la procédure gratuite ou qu'ils ne se trouvent pas dans les conditions requises pour l'obtenir, ces malheureux sont le plus souvent arrêtés ou paralysés dans leur action par l'énormité du droit d'enregistrement qu'ils auront à payer à l'Etat, au cas où ils obtiennent à charge du coupable ou présumé tel la condamnation à laquelle ils estiment, souvent à juste titre, avoir droit. Et comme, dans le plus grand nombre des cas, les individus contre qui ils plaident sont pratiquement insolvables ou ont été assez habiles pour organiser une insolvabilité factice, les victimes qui poursuivent contre eux la juste réparation du dommage qui leur fut occasionné, apparaissent comme des dupes qui ont encore à payer à l'Etat une sorte de contribution supplémentaire prélevée sur leur infortune et qui ressemble singulièrement à une pénalisation du patriotisme.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1947-1948.

VERGADERING VAN 27 NOVEMBER 1947.

Wetsvoorstel houdende vrijstelling van het verschieten van gerechtskosten ten gunste van de moeders, weduwen en kinderen van gefusilleerden en overleden politieke gevangenen, die slachtoffer zijn van misdaden en misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Vaak gebeurt het dat moeders, weduwen of kinderen van gefusilleerden of overleden politieke gevangenen, die slachtoffer zijn van misdaden en misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat, zich burgerlijke partij stellen of een burgerlijke vordering tot schadevergoeding inspannen tegen de personen die zij als schuldig of verdacht beschouwen van de aanhouding, de gevangenzetting, de slechte behandeling of de veroordeling die de dood van hun slachtoffers hebben teweeggebracht.

Wanneer zij de gedachte niet hebben opgevat de voordelen van de kosteloze rechtspleging aan te vragen of wanneer zij zich in de voorwaarden niet bevinden die vereist zijn om deze kosteloosheid te genieten, worden deze ongelukkigen meestal in hun aanspraak verhinderd of verlamd door de last van het registratierecht dat zij aan de Staat zullen te betalen hebben, in geval zij tegen de schuldige of beschuldigde de veroordeling bekomen waarop zij, zeer dikwijls terecht menen recht te hebben. En daar, in de meeste gevallen, de personen tegen welke zij pleiten praktisch insolvent zijn of dat zij behendig genoeg zijn geweest om een schijnbare insolvabiliteit in te richten, komen de slachtoffers, die tegen hen de rechtmatige vergoeding vervolgen van de hun toegebrachte schade, voor alsof zij aan de Staat een soort bijvoeglijke belasting moesten betalen die op hun rampspoed geheven wordt en die een zonderlinge gelijkenis heeft met een bestraffing van de vaderlandsliefde.

Cette incidence d'un impôt, dont le public ne perçoit pas le sens, choque violemment ceux et celles qui se le voient appliquer dans les conditions que nous venons d'énoncer.

* *

L'article 108 du Tarif Criminel (arrêté royal du 1er septembre 1920, *Moniteur* du 30 septembre 1920) dispose que les provinces, les communes, les administrations et établissements publics sont dispensés de la consignation des sommes présumées nécessaires pour les frais de procédure, lorsqu'ils se constituent parties civiles. Et la même disposition fait application de la même dispense à la partie civile admise au bénéfice du *Pro Deo*.

L'article 111 du même arrêté royal dispose que dans les affaires où les provinces, les communes, les administrations et établissements publics sont assimilés aux parties civiles, les frais de poursuite sont avancés par l'Administration de l'Enregistrement et des Domaines, portés en dépense dans le compte à charge du budget de la justice et recouvrés sur la partie qui a succombé. Et l'article 112 applique la même disposition à la partie civile admise au bénéfice du *Pro Deo*.

La présente proposition de loi tend à étendre cette faveur aux mères, veuves et enfants de fusillés et prisonniers politiques décédés, victimes de crimes et délits contre la sûreté extérieure de l'Etat, lorsqu'ils poursuivent, comme parties civiles, la réparation du préjudice que ces crimes et délits leur ont occasionné.

Afin de leur assurer un avantage semblable, lorsque les mêmes intéressés poursuivent leur action devant les tribunaux civils, il y a lieu de leur rendre applicables les dispositions de la loi du 29 juin 1929 sur l'assistance judiciaire qui ont trait à la perception et au recouvrement du droit d'enregistrement. Il importe, en effet que, dans l'hypothèse de pareille procédure, les mères, veuves ou enfants de la victime puissent poursuivre contre les personnes responsables du décès de celle-ci la condamnation obtenue, sans devoir au préalable acquitter en mains du receveur de l'enregistrement un droit incombant en définitive à la personne condamnée.

R. ANCOT.

De druk van een belasting, waarvan het publiek de zin niet begrijpt, stoot geweldig deze tegen de borst op wie zij in de voorwaarden die wij geschetst hebben, worden toegepast.

* *

Artikel 108 van het Tarief in Strafzaken (koninklijk besluit van 1 September 1920, *Staatsblad*, 30 September 1920) beschikt dat de provinciën, gemeenten, openbare besturen en instellingen ontslagen zijn van het verschieten der bedragen die nodig bevonden worden om de rechtsplegingskosten te dekken wanneer zij zich burgerlijke partij stellen. En dezelfde beschikking past dezelfde ontslaging toe aan de burgerlijke partij die tot het voordeel van het *Pro Deo* werd aanvaard.

Artikel 111 van hetzelfde koninklijk besluit beschikt dat in de zaken waarin de provinciën, de gemeenten, de openbare besturen en instellingen gelijkgesteld worden met de burgerlijke partijen, de vervolgingskosten door het Bestuur der Registratie verschoten worden en door hem in rekening gebracht ten laste van de begroting van justitie om daarna verhaald te worden tegen de partij die het geding heeft verloren. En artikel 112 past dezelfde beschikking toe op de burgerlijke partij die tot het voordeel van het *Pro Deo* werd aangenomen.

Het huidige wetsvoorstel strekt ertoe dit voordeel uit te breiden tot de moeders, weduwen en kinderen van gefusilleerden en overleden politieke gevangenen die slachtoffer zijn van misdaden en misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat, wanneer zij als burgerlijke partijen de vergoeding vervolgen van de schade welke deze misdaden en misdrijven hun hebben veroorzaakt.

Ten einde hun een gelijkaardig voordeel te verzekeren, wanneer dezelfde belanghebbenden hun vordering vóór de burgerlijke rechtbanken vervolgen, dienen op hen toepasselijk gemaakt te worden de beschikkingen van de wet van 29 Juni 1929 op de rechterlijke bijstand, die verband houden met het innen en het verhalen van het registratierecht. Het is inderdaad nodig dat ook in geval van dergelijke rechtspleging, de moeders, weduwen en kinderen van het slachtoffer tegen deze die over de dood van dit laatste verantwoordelijk zijn, de veroordeling zouden kunnen vervolgen die zij tegen hen bekomen hebben zonder voorafgaandelijk in handen van de ontvanger der registratie een recht te moeten kwijten dat uiteindelijk ten laste van de veroordeelde moet vallen.

R. ANCOT.

Proposition de loi portant dispense de l'avance de frais judiciaires en faveur des mères, veuves et enfants de fusillés et prisonniers politiques décédés, victimes de crimes et délits contre la sûreté extérieure de l'Etat.

ARTICLE PREMIER.

Il est ajouté à l'article 108 de l'arrêté royal du 1er septembre 1920 portant règlement général sur les frais de justice en matière répressive, un alinéa 5 conçu comme suit :

« Il en est de même des mères, veuves ou enfants de fusillés, ou prisonniers politiques décédés par le fait de l'ennemi, lorsque ces personnes se constituent parties civiles contre les coupables ou inculpés de l'arrestation, de l'emprisonnement, des mauvais traitements ou de la condamnation qui ont entraîné la mort de leur victime. »

Il est ajouté à la suite de l'article 112 du même arrêté royal un article 112bis conçu comme suit :

« Dans les causes où des mères, veuves ou enfants de fusillés ou prisonniers politiques décédés par le fait de l'ennemi, sont constitués parties civiles contre les coupables ou inculpés de l'arrestation, de l'emprisonnement, des mauvais traitements ou de la condamnation qui ont entraîné la mort de leur victime, les frais de poursuite sont pareillement avancés par la même administration. »

ART. 2.

Les articles 40, 43, 44 et 46 de la loi du 29 juin 1929 sur l'assistance judiciaire sont applicables aux procédures civiles dirigées par les mères, veuves ou enfants de fusillés ou de prisonniers politiques décédés par le fait de l'ennemi contre les coupables ou inculpés de l'arrestation, de l'emprisonnement, des mauvais traitements ou de la condamnation qui ont entraîné la mort de leur victime.

ART. 3.

Dans les cas où les frais de poursuite et les droits d'enregistrement ont été avancés par les personnes désignées dans les précédents articles, sans être dus définitivement par celles-ci et sans avoir été recouvrés sur la partie qui y a été condamnée, les avances ainsi faites seront remboursées par l'administration de l'enregistrement et des domaines et portés en dépense dans les comptes à charge du budget de la Justice, quitte à être ensuite recouvrés sur la partie condamnée à les payer.

R. ANCOT,
Baronne della FAILLE d'HUYSSSE,
M. SPAAK,
G. CISELET,
M. BAERS.

Wetsvoorstel houdende vrijstelling van het verschieten van gerechtskosten ten gunste van de moeders, weduwen en kinderen van gefusilleerden en overleden politieke gevangenen, die slachtoffer zijn van misdaden en misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat.

EERSTE ARTIKEL.

Bij artikel 108 van het koninklijk besluit van 1 September 1920 houdende een algemeen reglement betreffende de gerechtskosten in strafzaken, wordt een vijfde alinea toegevoegd, luidende :

« Hetzelfde geldt voor de moeders, weduwen of kinderen van gefusilleerden of politieke gevangenen overleden door het feit van de vijand, wanneer deze zich burgerlijke partij stellen tegen de schuldigen aan of de beschuldigten van de aanhouding, gevangenzetting, slechte behandelingen of veroordeling die de dood van het slachtoffer hebben veroorzaakt. »

Na artikel 112 van hetzelfde koninklijk besluit, wordt een artikel 112bis toegevoegd, luidende :

« In de gevallen waar er moeders, weduwen of kinderen van gefusilleerden of politieke gevangenen overleden door het feit van de vijand, zich burgerlijke partij stellen tegen de schuldigen aan of de beschuldigten van de aanhouding, gevangenzetting, slechte behandelingen of veroordeling die de dood van het slachtoffer hebben veroorzaakt, worden de vervolgingskosten eveneens door hetzelfde beheer verschoten. »

ART. 2.

De artikelen 40, 43, 44 en 46 der wet van 29 Juni 1929 op de gerechtelijke bijstand zijn toepasselijk op de burgerlijke rechtsplegingen ingespannen door de moeders, weduwen of kinderen van gefusilleerden of politieke gevangenen overleden door het feit van de vijand, tegen de schuldigen aan of de beschuldigten van de aanhouding, gevangenzetting, slechte behandelingen of veroordeling die de dood van het slachtoffer hebben veroorzaakt.

ART. 3.

In gevallen waar de vervolgings- en registratiekosten door de personen in de voorgaande artikelen vermeld zijn verschoten geworden, doch uiteindelijk ten laste van deze personen niet vallen en waar deze kosten op de partij die ertoe veroordeeld werd niet verhaald zijn geworden, zullen de aldus verschoten bedragen door het beheer van registratie en domeinen worden terugbetaald en als uitgaven worden ingeschreven in de rekening ten laste van de begroting van Justitie, vrij aan het beheer ze naderhand te verhalen op de partij die veroordeeld werd ze te betalen.

R. ANCOT,
Barones della FAILLE d'HUYSSSE,
M. SPAAK,
G. CISELET,
M. BAERS.